

306/2019 S
12.11.2019

Låsanordning för utrustningsutrymmen i en fastighet

Transport- och kommunikationsverkets
rekommendationer

306/2019 S

Innehåll

1	Förord.....	3
2	Inledning	3
3	Planering av låsanordningen	4
4	Alternativa låsanordningar för husfördelaren	4
5	Låsanordningen för övriga gemensamma utrustningsutrymmen	5
6	Åtgärder för nyckelsäkerhet	5
7	Öppningstjänst	6
8	Tillträde till utrustningsutrymmena för andra än teleföretags eller teleentreprenörers personal	6
9	Viktiga detaljer	7

Bilaga: Krav på låsanordningen i Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter

306/2019 S
12.11.2019

1 Förord

Denna rekommendation är främst avsedd för ägare till bostadsfastigheter, lokalfastigheter och offentliga fastigheter som är ansvariga för låsanordningen för utrustningsutrymmena, alltså teleutrymmena, i fastigheter.

Rekommendationen har utarbetats i samarbete med olika aktörer på området. I rekommendationen beaktas krav som uppställts i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) och i Transport- och kommunikationsverkets föreskrift om inomhusnäten i en fastighet och teleentreprenader (Transport- och kommunikationsverket 65 D/2019 M). Denna rekommendation är en uppdaterad version av den tidigare rekommendationen 306/2015 S.

Rekommendationen har publicerats i Transport- och kommunikationsverkets rekommendationsserie. Rekommendationen finns på Transport- och kommunikationsverkets webbplats på adressen <http://www.traficom.fi> och den kan också erhållas från ämbetsverkets kundtjänst:

Besöksadress	Erik Palmés plats 1, Helsingfors
Postadress	PB 313, 00059 TRAFICOM
Telefon	029 534 5000, från utlandet +358 295 345 000

2 Inledning

Inomhusnätet i en fastighet, såsom det generella kabelnätet, centralantennnätet och -systemet eller annat motsvarande internt kommunikationsnät i en fastighet används för koppling av abonnemang till de allmänna kommunikationsnäten. För utrustningar och kopplingar för inomhusnätet behövs olika utrustningsutrymmen. Dessa utrustningsutrymmen måste vara låsta. Låsanordningen tryggar kommunikationshemligheten och annan informationssäkerhet. Telefonhemligheten och hemligheten i fråga om andra förtroliga meddelanden är okränkbar enligt 10 § i grundlagen.

Ägaren till en fastighet bär ansvaret för låsanordningen och informationssäkerheten för de gemensamma utrustningsutrymmena i fastigheten. Om fastigheten finns på arrenderad mark, tillämpas ägarens rättigheter och skyldigheter på fastighetsinnehavaren. Med gemensamma utrustningsutrymmen avses utrymmen där det finns antingen kopplingsställen för ledningar som hör till flera abonnemangsinnehavares abonnemang eller teleutrustningar för dessa abonnemang. Gemensamma utrustningsutrymmen är husfördelaren, underfördelarna, våningsfördelarna, växelrummen och andra med dörr försedda kapslingar och dosor som är monterade i allmänna utrymmen och innehåller kopplingsställen eller teleutrustningar.

Innehavaren till ett abonnemang i ett allmänt kommunikationsnät ansvarar för låsanordningen för utrustningsutrymmena i sin egen besittning och för sitt eget bruk.

Transport- och kommunikationsverkets föreskrift om inomhusnäten i en fastighet och teleentreprenader (Transport- och kommunikationsverket 65 D/2019 M) innehåller tekniska krav på de interna kommunikationsnäten i en fastighet. Föreskriften innehåller även allmänna krav på låsanordningen för utrustningsutrymmena i en fastighet. De allmänna kraven presenteras i bilagan till denna rekommendation.

306/2019 S
12.11.2019

3 Planering av låsanordningen

De nät som ägs av de teleföretag som levererar abonnemang till en fastighet avslutas i husfördelaren. Ägaren eller innehavaren till en fastighet kan låta teleentreprenörer göra arbeten på det interna kommunikationsnätet i fastigheten. Teleföretaget och teleentreprenören måste då vid behov få tillträde till utrustningsutrymmena i fastigheten. Ägaren eller innehavaren ska då ordna att dörren till husfördelaren öppnas för de teleföretag och teleentreprenörer som avses ovan och som inte har tillträde till utrustningsutrymmena i fastigheten med sina nycklar. Obehörigas tillträde till utrustningsutrymmena måste vara förhindrat.

De gemensamma utrustningsutrymmena i fastigheten låses på det sätt som ägaren eller innehavaren väljer. Förutom att ta hänsyn till informationssäkerheten, bör man vid planering av låsanordningen också beakta bland annat följande:

- åtgärderna för nyckelsäkerheten, till exempel handhavandet av serieläggning, användningsrätt, förvaring och överlämnande av nycklarna,
- utrustningsutrymmenas belägenhet och uppbyggnad samt öppningstjänst för tillträde till utrustningsutrymmena,
- kostnaderna för låsanordningen, nyckelsäkerheten och öppningstjänsten,
- inverkan av låsanordningen, nyckelsäkerheten och öppningstjänsten på arbeten på inomhusnätet samt den servicenivå som fastighetsägaren eller -innehavaren samt utrymmesinnehavarna får vid dessa arbeten,
- fastighetsägarens eller -innehavarens samt utrymmesinnehavarnas behov att få olika slags kommunikationstjänster och deras möjligheter att be om offerter på tjänster från teleföretag som konkurrerar sinsemellan samt
- konkurrens inom televerksamheten och teleentreprenaderna.

Ägaren eller innehavaren till en fastighet har rätt att vid behov ändra låsanordningen för utrustningsutrymmena. Det är skäl att alla ändringar i låsanordningen för husfördelaren meddelas de teleföretag och teleentreprenörer som har gjort arbeten i fastigheten och vilkas möjligheter att komma in till husfördelaren påverkas omedelbart av ändringarna.

När man planerar låsanordningar lönar det sig att beakta de låssystem som nyttjar elektronik. Med dessa system blir det möjligt att definiera passage för en viss tid och för ett visst lås. För planering och användning av elektroniska låsanordningar är det skäl att iaktta samma principer som i denna rekommendation ges för en mekanisk låsanordning.

Allmän information om låsanordningen och nyckelsäkerheten finns bland annat i Finans Finlands anvisningar Avainturvallisuusohje (på finska) och Rakenteellinen murtosuojeluohje 1–3 (Mekaniskt inbrottsskydd 1–3).

4 Alternativa låsanordningar för husfördelaren

Husfördelaren är det viktigaste utrustningsutrymmet i en fastighet. Låsningen av husfördelaren kan ordnas på olika sätt enligt de egenskaper som krävs av låsanordningen. Ägaren eller innehavaren till fastigheten ansvarar för låsanordningen och definierar sättet för låsningen. Det finns tre grundalternativ:

1. Husfördelaren låses med ett lås ur teleföretagens gemensamma serie, t.ex. låsanordningssystemet KTL1E.
2. Husfördelaren låses med ett fastighetsspecifikt lås. Den låses dock inte med ett sådant lås som hör till samma serie som de övriga låsen för fastigheten.

306/2019 S
12.11.2019

3. Husfördelaren låses med ett lås ur en serie som hör till den andra avtalsparten eller ett företag som tillhandahåller låstjänster.

5 Låsanordningen för övriga gemensamma utrustningsutrymmen

Övriga gemensamma utrustningsutrymmen, såsom t.ex. underfördelarna, låses i princip på samma sätt som husfördelaren.

Om nyckeln till husfördelaren inte passar till låsen för de övriga utrustningsutrymmena i fastigheten, bör det i husfördelaren finnas information om var nyckeln till de övriga utrustningsutrymmena finns eller hur öppningstjänsten har ordnats. Alla behövliga nycklar för utrustningsutrymmena i fastigheten bör då erhållas från ett och samma ställe.

6 Åtgärder för nyckelsäkerhet

För de alternativa låsanordningar som beskrivs i kapitel 4 arrangeras nyckelsäkerheten på följande sätt:

1. Fastigheten ansluter sig till teleföretagens gemensamma låssystem. I systemet specificeras på vilket sätt husfördelaren låses samt hur nyckelsäkerheten sköts och öppningstjänsten för teleföretag och teleentreprenörer ordnas. Husfördelaren låses med ett lås ur teleföretagens gemensamma serie. Tillträde till husfördelaren sker oftast med de olika aktörernas nycklar men för att säkerställa en smidig ingång vid alla tillfällen måste ägaren eller innehavaren dock skaffa sig en nyckel för varje enskilt lås.

Ett företag som förfogar över nycklar till husfördelaren måste på begäran mot kvittering överlämna en låsspecifik nyckel till ett teleföretag som levererar abonnemang till fastigheten eller till en sådan teleentreprenör med vilken man har ingått avtal om byggande eller underhåll av inomhusnätet. Om ett och samma teleföretag levererar abonnemang till flera fastigheter eller om teleentreprenören har ingått avtal om byggande eller underhåll av flera fastigheters inomhusnät, är det möjligt att i stället för en låsspecifik nyckel överlämna en nyckel som är serielagd för tillträde till alla berörda fastigheters utrustningsutrymmen.

Transport- och kommunikationsverket rekommenderar att teleföretagsspecifika lås byts ut mot lås som hör till teleföretagens gemensamma serie, t.ex. låsanordningssystemet KTL1E.

2. Om husfördelaren låses med ett fastighetsspecifikt lås, är fastighetens ägare eller innehavare ansvarig för nyckelsäkerheten för husfördelaren och ordnar med öppningstjänst för teleföretagen och teleentreprenörerna. Öppningstjänsten sköts i praktiken av en gårdskarl, vaktmästare, disponent eller ett servicebolag eller annat tillförlitligt företag bemyndigat av ägaren eller innehavaren, t.ex. ett bevakningsföretag. Nyckeln till husfördelaren kan också placeras exempelvis i de individuella teleföretagens eller teleentreprenörernas nyckelfack som kan finnas i närheten av husfördelarens dörr och som kan öppnas med respektive teleföretags eller teleentreprenörs nyckel. Ägaren eller innehavaren kan även mot kvittering överlämna nyckeln till utrustningsutrymmena till ett teleföretag som levererar

306/2019 S
12.11.2019

abonnemang till fastigheten eller till en sådan teleentreprenör med vilken man har ingått avtal om byggande eller underhåll av fastighetens inomhusnät.

3. Ägaren eller innehavaren till en fastighet kan ingå ett avtal om låsanordningen för husfördelaren med ett företag som levererar låstjänster på orten. Husfördelare som tidigare låstes med teleföretagsspecifika lås hör närmast till detta alternativ. I avtalet specificeras på vilket sätt husfördelaren låses samt hur nyckelsäkerheten sköts och öppningstjänsten ordnas för teleföretag och teleentreprenörer. Ett företag som förfogar över nycklar till husfördelaren måste på begäran mot kvittering överlämna en låsspecifik nyckel till ett teleföretag som levererar abonnemang till fastigheten eller till en sådan teleentreprenör med vilken man har ingått avtal om byggande eller underhåll av fastighetens inomhusnät. Om ett och samma teleföretag levererar abonnemang till flera fastigheter eller om teleentreprenören har ingått avtal om byggande och underhåll av flera fastigheters inomhusnät, är det möjligt att i stället för en låsspecifik nyckel överlämna en nyckel som är serielagd för tillträde till alla berörda fastigheters utrustningsutrymmen. För att säkerställa en smidig ingång vid alla tillfällen måste ägaren eller innehavaren dock skaffa sig en nyckel för varje enskilt lås.

7 Öppningstjänst

Den som sköter öppningstjänsten för utrustningsutrymmena måste alltid förvissa sig om att de som släpps in till dessa utrymmen hör till personalen vid det teleföretag som levererar kommunikationstjänsten till fastigheten eller till personalen hos den teleentreprenör som gör arbeten på inomhusnätet med ägarens eller innehavarens tillstånd. Andra personer får tillträde till utrustningsutrymmena endast av välmotiverade orsaker och under tillsyn.

Öppningstjänsten ordnas vanligen så att den som sköter tjänsten kommer för att öppna dörren till utrustningsutrymmet vid en överenskommen tidpunkt. Vid installerings- och underhållsarbeten på abonnemang bör öppningen under normal arbetstid kunna överenskommas bara några timmar på förhand. Vid övriga arbeten bör öppningen kunna överenskommas föregående arbetsdag. Nycklarna kan även mot kvittering lånas ut t.ex. för långvarigt arbete.

8 Tillträde till utrustningsutrymmena för andra än teleföretags eller teleentreprenörers personal

Eftersom fastighetsägaren eller -innehavaren ansvarar för låsanordningen för utrustningsutrymmena och informationssäkerheten för inomhusnätet i fastigheten, är det bra om styrelsen eller bolagsstämman sätter upp klara spelregler för tillträde till utrymmena. Invånarna t.ex. får i princip inte ha tillträde till de gemensamma utrustningsutrymmena i fastigheten. Speciell uppmärksamhet bör fästas på informationssäkerheten t.ex. vid installation och underhåll av telekommunikationsutrustningar som fastigheten själv kontrollerar, om någon invånare får tillträde till husfördelaren eller annat utrustningsutrymme i fastigheten. Nycklarna får överlämnas enbart mot kvittering och betydelsen av kommunikationens hemlighet måste framhävas till mottagaren. Det ska föras bok över nycklarna med uppgift om när de överlämnats och returnerats.

306/2019 S
12.11.2019

9 Viktiga detaljer

Husfördelaren och nyckelfacken måste vara tillräckligt skyddade mot inbrott.

För en husfördelare rekommenderas minst ett av Finans Finland förtecknat brukslås som har testats och som ska gå i baklås. När ett låsbart skåp tjänar som husfördelare, väljs låset enligt skåpets konstruktion.

Låsen för utrustningsutrymmena måste vara sådana att nycklarna till dem inte kan kopieras utan fastighetsägarens eller innehavarens tillstånd.

Låsen för husfördelaren och de övriga utrustningsutrymmena i fastigheten får inte läggas på samma serie som de övriga låsen i fastigheten.

Om nyckeln till utrustningsutrymmena har överlämnats till teleföretaget eller teleentreprenören, måste det säkerställas att nyckeln lämnas tillbaka i de fall då teleföretaget inte längre levererar abonnemang till fastigheten och då avtalet med teleentreprenören har upphört att gälla.

Om ett teleföretag eller en teleentreprenör har en nyckel till husfördelaren till sitt förfogande, bör tillträde till husfördelarens dörr ordnas för teleföretagets och teleentreprenörens personal. Detta kan genomföras t.ex. så att på vägen från ytterdörren till husfördelaren finns endast sådana låsta dörrar som kan öppnas med invånarnas och hyresgästernas nycklar. Den nyckel som behövs på vägen kan placeras t.ex. i ett av Finans Finland förtecknat nyckelfack (ett cylinderformat nyckelfack) som har testats och noggrant installerats enligt tillverkarens instruktioner i byggnadens trapphus eller yttervägg.

BILAGA

Krav på låsanordningen i Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter

Krav på låsanordningen och informationssäkerheten för inomhusnätets utrustningsutrymmen finns i Transport- och kommunikationsverkets föreskrift om inomhusnäten i en fastighet och teleentreprenader (Transport- och kommunikationsverket 65 D/2019 M).

18 § Informationssäkerhet

Inomhusnätets informationssäkerhet, dvs. behövliga låsanordningar, konstruktivt inbrottsskydd samt nätets uppbyggnad och användning ska planeras och verkställas med hänsyn till användningsändamålet med fastigheten och abonnemangen samt uppskattade hot.

Kopplingsställen och stjärnpunkter med ledare som betjänar flera olika abonnenter får inte placeras i en bostadslägenhet eller kontorslokal, i ett annat motsvarande privat utrymme eller i ett utrymme som endast är tillgängligt via dessa utrymmen.

19 § Låsanordningar

Obehörigas tillträde till utrustningsutrymmena för inomhusnäten och kopplingsställen ska vara förhindrat. De fördelare eller andra med dörr försedda kapslingar och dosor för flera abonnenter som är panelmonterade i de allmänna utrymmena och innehåller kopplingsställen eller teleutrustningar ska låsas med en individuell nyckel eller på något annat tillförlitligt sätt.

Låsanordningen för husfördelaren och för passagera till husfördelaren ska vara sådan att personal vid de teleföretag eller teleentreprenörer, som fastighetsägaren eller innehavaren har berättigat att leverera kommunikationstjänster till fastigheten, vid behov har tillgång till husfördelaren utan dröjsmål.